

PERSPEKTYWNIK

KOALICJI WŁĄCZ CZYSTĄ ENERGIĘ DLA POLSKI

LUKA INWESTYCYJNA W WASTE TO ENERGY

Do zagospodarowania pozostaje około 3 mln ton odpadów rocznie - informuje Eliza Krzysteczko, Manager ds. Regulacji w Fortum. Według Zespołu regulacyjnego luka inwestycyjna w waste to Energy wynosi w Polsce na poziomie 8-12 mld zł.

Zespołu Regulacyjnego przy Koalicji „Włącz Czystą Energię dla Polski” zajął się tematem luki inwestycyjnej w instalacjach termicznego przetwarzania odpadów z odzyskiem energii (ITPOE). W dyskusji udział wzięli goście specjalni: Piotr Sprzączak – Dyrektora Departamentu Ciepłownictwa w Ministerstwie Klimatu i Środowiska oraz Jarosława Rolińskiego – Dyrektora Departamentu Ochrony Ziemi w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W maju 2021 roku, członkowie Zespołu Regulacyjnego wypracowali dokument, w którym lukę inwestycyjną w waste to energy oszacowano na 8-12 mld zł.

„Do zagospodarowania pozostaje około 3 mln ton odpadów rocznie. Wartość ta uwzględnia unijne cele - recyklingu odpadów komunalnych na poziomie 65% oraz ograniczenie ich składowania do poziomu maksymalnie 10% masy wytworzonych odpadów w gospodarstwach domowych w perspektywie od 2035 roku, uzgodnione przez kraje członkowskie w ramach tzw. Pakietu odpadowego. Biorąc pod uwagę, że aktualny potencjał instalacji ITPOE wynosi tylko 1,4 mln ton rocznie, widzimy, że skala potrzeb inwestycyjnych jest ogromna” - podkreśla Eliza Krzysteczko, Manager ds. Regulacji w Fortum Power and Heat Polska.

Niebezpieczeństwo: płonące składowiska i magazyny

20 września podczas posiedzenia Zespołu Regulacyjnego zapytaliśmy naszych gości z MKiŚ oraz NFOŚiGW o możliwości pozyskania wsparcia w sfinansowaniu niezbędnych projektów. Piotr Sprzączak, Dyrektor Departamentu Ciepłownictwa w MKiŚ zapewnił, że resort chce wspierać ITPOE. Zwrócił także uwagę na to, że „inwestycje konwencjonalne „mają pod górkę”, co jest bardzo problematyczne w obliczu pilnej potrzeby modernizacji instalacji ciepłowniczych, w których – tymczasowo – następowalaby zmiana paliwa z węgla na gaz”. Dyrektor Sprzączak potwierdził trudności dotyczące finansowania wynikające z unijnej taksonomii.

Jarosław Roliński, Dyrektor Departamentu Ochrony Ziemi w NFOŚiGW, jasno stwierdził, iż w Polsce konieczna i pilna jest budowa ITPOK/ITPOE o wydajności minimum 2 mln ton rocznie, a docelowo 3 mln ton rocznie. Apelowal, by w dyskusjach na temat waste to energy odejść od „ideologizacji na rzecz racjonalności”. Co więcej, jego zdaniem potrzebna jest przejściowa zgoda na składowanie odpadów, aby uniknąć działań nielegalnych (nielegalne składowiska, podpalenia składowisk etc.). Dyrektor Roliński przypomniał, że inne kraje UE posiadają liczne instalacje ITPOK/ITPOE oraz wskazał bariery rozwoju takich instalacji w Polsce: **„długa i skomplikowana ścieżka administracyjna; unijny system ETS potencjalnie obejmie instalacje termicznego przekształcania odpadów; zmiany w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i udziale społeczeństwa w ochronie środowiska; taksonomia UE – zagrożenie zakazu finansowania ITPOK/ITPOE ze środków publicznych”**. Przy czym jako środki publiczne należy rozumieć zarówno pieniądze z funduszy UE, jak również krajowe środki budżetowe bądź pochodzące z instytucji publicznych. Problematyczne w tym zakresie jest także to, że instytucje prywatne – w tym banki – już wyprzedzają unijną taksonomię i odmawiają finansowania części projektów. Z tego punktu widzenia warto spieszyć się z rozpoczęciem inwestycji, gdyż wkrótce może nie być do tego warunków.

Brak spalania w warunkach kontrolowanych to spalanie nielegalne: płonące magazyny i składowiska. Tymczasem odpad to zasób i trzeba go wykorzystać. Zasobooszczędność to podstawa systemu GOZ – gospodarki o obiegu zamkniętym.

Dyrektor Roliński nie pozostawia złudzeń: „brak spalania w warunkach kontrolowanych to spalanie nielegalne: płonące magazyny i składowiska. Tymczasem odpad to zasób i trzeba go wykorzystać. Zasobooszczędność to podstawa systemu GOZ – gospodarki o obiegu zamkniętym”. W interesie wszystkich, obywateli, państwa oraz UE jest to, aby zasoby oszczędzać i jak najlepiej wykorzystywać. Potrzebne jest także szeroko zakrojone działanie o charakterze lobbingowym, prowadzone między innymi przez partnerów społecznych czy jednostki samorządu terytorialnego, by na szczeblu unijnym przedstawiać fakty o problemach i specyfice polskiego systemu gospodarowania odpadami.

Po pierwsze edukacja

W trakcie dyskusji po wystąpieniach gości specjalnych dużo miejsca poświęcono zagadnieniu informacji oraz edukacji na tematy związane z gospodarowaniem odpadami. Członkowie Zespołu na przykładach z ich własnej działalności pokazali, że na szczeblu lokalnym jest wiele do zrobienia w zakresie informowania i edukowania – zarówno mieszkańców, jak również przedstawicieli władz samorządowych. Z powodu braku wiedzy i łatwego szerzenia się informacji nieprawdziwych, tzw. fake newsów, inwestycje napotykały na problemy skutkujące wstrzymaniem bądź istotnym opóźnieniem prac. **„Przedsiębiorcy i organizacje pracodawców – lokalne, branżowe, ogólnokrajowe – muszą podjąć wyzwanie w tym obszarze i starać się docierać do administracji oraz samorządów, przemawiając językiem korzyści. Powinien to być przy okazji język prosty i zrozumiały, pozbawiony trudnych terminów technicznych”** – powiedział Piotr Wołęjko z Pracodawców RP, sekretarz Zespołu Regulacyjnego. W ten sposób powinno udać się przekazać informacje o tym, że realizacja projektów typu ITPOE jest korzystna dla lokalnej społeczności, bo rozwiązuje miejscowy problem z zagospodarowaniem odpadów, a przy okazji sprzyja zmniejszeniu kosztów systemu. Dodatkowo generuje energię i wzmacnia bezpieczeństwo energetyczne, w tym bezpieczeństwo i stabilność dostaw energii.

WNIOSKI

Jak widać, problematyka inwestycji w ITPOE jest złożona, a realizacja projektów tego typu stanowi poważne wyzwanie dla przedsiębiorców. Być może możliwe będzie pozyskanie wsparcia na pewne rodzaje instalacji w ramach nowej perspektywy budżetowej oraz Krajowego Planu Odbudowy, jednak unijna taksonomia zdaje się zmierzać w kierunku wykluczenia takiego wsparcia. W tej sytuacji Polska może pozostać z nierozwiązanym problemem luki w waste to energy, co przełoży się na liczne problemy oraz wzrost kosztów systemu dla obywateli.

Koalicja Włącz Czystą Energię dla Polski ma na celu współpracę, dzielenie się dobrymi praktykami, wymianę doświadczeń, a przede wszystkim promocję rozwiązań, które pomogą Polsce w osiągnięciu celów wskazanych w Europejskim Zielonym Ładzie. Działania podejmujemy z myślą o korzyściach dla społeczeństwa i rozwoju gospodarczego Polski, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju energetyki opartej na zasadach Gospodarki Obiegu Zamkniętego.

Jeżeli Twoja organizacja wspiera Gospodarkę Obiegu Zamkniętego, dąży do efektywności energetycznej i uważa, że czas włączyć czystą energię dla Polski to skontaktuj się z nami i dołącz do nas.

Koalicja Włącz Czystą Energię dla Polski przy

www.wlaczczystaenergie.pl

czystaenergia@pracodawcyrp.pl

+48 22 518 87 00